

1. Opening

Voorzitter Patrick Groenewegen opent de synode. Na de schriftlezing over de gelijkenis van de talenten, refereert hij aan een onlangs hierover gehoorde preek: je talent vermenigvuldigen tegenover je talent begraven.

Je talenten vruchtbaar maken en inzetten ten dienste van of jetalenten ingraven in "het eigen gelijk". Hij illustreert dit met enige actuele voorbeelden uit de kerk.

Hij nodigt uit tot omdenken en te zien welke talenten er aanwezig zijn in de kerk en hoe we samen met onze talenten ons kunnen inzetten en streven naar verdubbeling van die inzet. Niet om ons, maar omdat wij gezamenlijk het Lichaam van Christus zijn.

De Aartsbisschop gaat voor in gebed.

Aansluitend blikt de voorzitter in vogelvlucht vooruit op de agenda en blikt terug op het voorbije jaar. Twee memorabele zaken worden vermeld: het Beleidsplan en het penningmeestersinitiatief die vandaag zullen passeren

De samengevoegde parochies Adelbertus en Engelmundus worden genoemd en samen met de nieuwe statie Friesland verwelkomt.

Een welkom ook voor de vertegenwoordiging van de Oud Katholieke Vrouwen in Beweging.

Een bericht van afmelding is ontvangen van: de Protestantse Kerk van Nederland, de Algemene Doopsgezinde Sociëteit, het Leger des Heils en de Alt Katholische Kirche Deutschland.

Mevrouw Lia Schade van Westrum zal in de middag haar nieuwe boek "Oud Katholiek Erfgoed", deel 2, presenteren.

De parochie in oprichting "De Ronde Venen" te Mijdrecht krijgt deze middag gelegenheid zich kort voor te stellen.

De voorzitter memoreert het overlijden van een drietal pastores: Jan de Haan, Klaas Jan Homan en George Blom.

De synode staat stil bij de vele vluchtelingen en slachtoffers van terreur en houdt één minuut stilte.

Tenslotte: de Synode heeft tot doel het bestuur van de kerk (het Collegiaal Bestuur) te adviseren over alle zaken die in de kerk spelen. De Synode is een kerkvergadering en geen gemeentevergadering en daarom is iedereen uitgenodigd tot dialoog om gezamenlijk te komen tot breed gedragen inzichten.

2. Benoeming notulencommissie.

De notulencommissie bestaat uit: Pastoor P.E. Brommet (Leiden), H.S. Camfferman (Schoohoven), H. Groen (Ijmuiden).

3. Verslag Collegiaal Bestuur.

Aartsbisschop Joris ligt het verslag toe met de volgende woorden:

Zusters en broeders,

Nog niet zo lang geleden werd er in Rome een synode afgesloten.

De commentator in Trouw prees de sfeer die er overheerst had.

Mildheid en bereidheid tot luisteren en leren hadden er de toon gezet.

De uitnodigende houding van Paus Franciscus had die sfeer van vertrouwen en dialoog mede mogelijk gemaakt.

Mag ik twee citaten meegeven uit de toespraken vandaag:

Al wat God van ons vraagt, bevindt zich al in het woord synode: samen op weg gaan.

En:

Laat ons onthouden dat de synode een plaats is waar de heilige Geest enkel aan het werk is als wij, de deelnemers, ons kleden met apostolische moed, evangelische nederigheid en vertrouwvol gebed.

Wij weten het uit ervaring dat het een kunst is in synode samen te komen. We hopen vandaag opnieuw mee te werken aan een sfeer van vertrouwen en dialoog, zo noodzakelijk voor de opbouw van de kerk. Zo hebben we verslag uitgebracht van ons werk tijdens het afgelopen jaar en we hebben uitgekeken naar uw reactie. Dank voor alle vragen die u gesteld hebt en waarop we naar beste vermogen hebben geprobeerd te antwoorden. Hier volgen nog enkele aanvullingen en verduidelijkingen.

De Missie 'Sint Barbara voor binnenlands diaconaat'.

Onder de verslagen van de commissies is ook het verslag van de 'Commissie Sinte Barbara voor missie en diakonaat binnenland' te vinden. Het betreft de werkzaamheden van deze commissie in het seizoen 2014-2015. Helaas heeft het bestuur onlangs een brief ontvangen van de commissie waarin zij meldt zichzelf op te heffen. Het ervaren gebrek aan motivatie aan de basis aan de ene kant en aan de andere kant het gebrek aan perspectief voor het opzetten van landelijke activiteiten. Bovendien zijn er ook al andere groepen die zich bezig houden met de directe materiële hulpverlening aan mensen in acute nood.

Vluchtelingen en mensen in nood

Dit brengt mij op het punt van de opvang van de vluchtelingen in ons land.

In het kader van de Raad van Kerken zijn nauw betrokken bij het overleg over wat kerken in dit verband kunnen betekenen. Verder zijn we trots op alle oud-katholieken die zich als vrijwilliger inzetten in het kader van deze opvang. We verwelkomen ook het initiatief van enkele studenten aan ons seminarie om syrische kinderbijbels te schenken aan gevluchte syrische kinderen.

U hoort daarover later vandaag nog meer.

De aanwezigheid van de kerk bij mensen in nood, dat wordt door onze werkers in het categoriale pastoraat gedaan. Deze 'geestelijk verzorgers' zijn de getuigen van ons medeleven enerzijds en zijn anderzijds ook de ambassadeurs van mensen-in-nood in onze parochies. Dat gegeven wordt uitgedrukt in de kerkelijke zending. We roepen parochies op werk te maken van een actieve betrokkenheid bij het werk van deze oud-katholieke geestelijken en leken, die tevens pastoor en/of parochiaan zijn. De uitgewerkte regeling geeft daartoe de nodige suggesties. De statutenwijziging die later op de dag voorbij komt geeft daaraan de nodige juridische basis.

Jongerenpastoraat.

Zoals u in het verslag hebt kunnen lezen heeft het bestuur besloten tot het splitsen van de beschikbare formatie van 50% in 20% en 30% resp voor een jongerenpastor voor het bisdom Haarlem en een voor het bisdom Utrecht. Beide zullen samen een team vormen dat als team verantwoordelijk is voor het jongerenpastoraat in beide bisdommen. Het bestuur heeft erop gelet dat minstens een van beide afgestudeerd theoloog is. Door deze splitsing hopen we het jongerenpastoraat nog sterker in de bisdommen en de parochies te verankeren. Ik ben verheugd u vandaag de beide pastores te kunnen voorstellen. Het betreft voor het bisdom Haarlem: de Zeer Eerwaarde Vrouwe Erna Peynenburg, pastoor van Alkmaar wiens aanstelling dus met 20% wordt uitgebreid. Ter voorbereiding van haar overgang naar onze kerk heeft Erna, die reeds over een academische graad in de theologie beschikte, de bijkomende studie oud-katholieke theologie aan ons seminarie gedaan. Zij werd priester gewijd in 2013 en is dus lid van de geestelijkheid van het bisdom Haarlem. Zij is dus de theologe in het team.

Voor het bisdom Utrecht is Michael van de Berg als geschikte kandidaat uit de sollicitatieprocedure gekomen. Michael is met zijn 28 jaar het jeugdige lid van het team. Hij heeft na enkele jaren de priesteropleiding in de RKK gevolgd te hebben zich aan de studie voor maatschappelijk werker gezet.

Hij zal deze over enkele maanden afronden. Daarna wil hij opnieuw de theologiestudie oppakken. Hij is parochiaan in de paradijparochie te Rotterdam, waar hij trouwens dienst doet als koster.

Beide zullen hun functie opnemen per 1 december. Mag ik beiden vragen op om te staan en u verzoeken hen te verwelkomen met een warm applaus! Dat Gods zegen moge rusten op hun werk en hun inzet ten bate van de kinderen en de jongeren!

De notitie 'het huwelijk van mensen van gelijk geslacht'.

Zoals de notitie 'Het huwelijk van mensen van gelijk geslacht' stelt wordt "de sacramentaliteit van de zegen over het huwelijk van twee mannen of twee vrouwen waarvan tenminste een van de partners gedoopt is" bevestigd. 'Sacramentaliteit' moet begrepen worden als het 'opnemen van de betreffende

relatie in het geheel van de heilsgeschiedenis', zoals de notitie eveneens stelt. De zegen over de drie soorten van huwelijk bezit dezelfde sacramentaliteit.

Het betreft hier een duidelijke uitspraak die aan helderheid niet te wensen overlaat.

Daarmee is echter niet gezegd dat het bij de drie types van huwelijk over dezelfde realiteit zou gaan. In onze tijd waar terecht veel oog is voor de diversiteit onder mensen, willen ook wij oog hebben voor de eigen dynamiek van elk van deze types van huwelijk. Wat de liefde betreft zijn deze types verwant aan elkaar. Daarom stellen we uitdrukkelijk dat ze gelijkwaardig zijn. Maar dat is iets anders dan te zeggen dat ze gewoon hetzelfde zijn. In ons emancipatorisch streven naar gelijke rechten voor iedereen is het gevaar van het over-accentueren van dit ene aspect reëel. We denken mensen meer recht te doen door ook oog te hebben voor de verschillen. Vanuit het verschil in sekse nemen man en vrouw op een eigen wijze deel aan Gods schepping als medescheppers. Homo-paren doen hetzelfde op een andere wijze.

Dat het vierde Lateraanse concilie in 1225 het huwelijk van man en vrouw heeft opgenomen in de rij van de zeven sacramenten betekent geenszins een degradatie van de twee andere types van huwelijk. Op dat ogenblik was dat punt eenvoudigweg niet aan de orde. Of dat zou moeten veranderen is duidelijk een vraag die zich niet beperkt tot onze kerk alleen. We kunnen niet anders dan ernaar te streven zoveel mogelijk deel te nemen aan het debat hierover dat in kerken van katholieke signatuur wordt gevoerd. Het mag niet zo zijn dat het niet opgenomen-zijn in de reeks van de zeven sacramenten zou neerkomen op de loochening van de gelijkwaardigheid van de drie types van huwelijk. Waar we de sacramentaliteit van de zegen over de huwelijken tussen twee vrouwen of twee mannen in gelijke mate kunnen bevestigen als de zegen over een huwelijk tussen man en vrouw, moeten we op het punt van de opname van het homo-huwelijk in de reeks van de zeven sacramenten op dit ogenblik de discussie nog open houden. Die vraag kan slechts in het geheel van de universele kerk beantwoord worden. Tot zover. We zien uit naar uw reactie!

Vragen en opmerkingen vanuit de synode naar aanleiding van het verslag:

-waarom wordt er –naast de bestaande *lectorenopleiding* -gekozen voor een nieuwe andere opleiding gekozen? Spreekt hier wantrouwen uit in de huidige opleiding? De tijdsbelasting zal die geen drempel vormen?

CB: er is absoluut geen sprake van wantrouwen in de huidige opleiding.

Maar in gesprek met de leiding heeft men geconcludeerd dat er behoefte is aan twee soorten van opleidingen. Een lichtere voor lectoren, die geen overweging houden en een zwaardere voor lectoren die graag meer training krijgen in juist het maken van een overweging. Deze laatsten krijgen daarvoor meer tijd.

- naar aanleiding van de notitie over het "*homo-huwelijk*" komen er vragen en opmerkingen vanuit de synode:

men is dankbaar voor de uiteindelijke publicatie van dit "muurbloempje" maar men bespeurt ook tegenstrijdigheden. En vraagt om meer uitleg.

Wat staat er nu wel en wat staat er nu niet.

Wanneer deze notitie wordt aangenomen moet er gewerkt gaan worden aan liturgische formulieren..

Bij de publicatie (liever niet op de website van de kerk)dient men te kiezen voor een zorgvuldige niet kwetsende woordkeuze.

Zouden we er ook voor kiezen om niet te wachten op de andere kerken met een katholieke signatuur. Dit met een verwijzing naar de priesterwijding van vrouwen in onze kerk.

De inleiding is helder, maar toch wordt er een pastoraal probleem bespeurd. De verwantschap tussen het een en het andere is liefde. We doen/zijn het zelfde maar toch anders.

CB: de geconstateerde dubbelheid en dubbelzinnigheid is aanwezig maar daaraan is niets veranderen. En de geconstateerde onduidelijkheid moet er wel in blijven omdat de stand van zaken niet anders is. Bij de wijding van vrouwen zijn andere kerken ons voorgegaan dus parallelle gaat niet op. De publicatie op de website blijft in ieder geval achterwege tot na de synode. En hierbij zal de nodige zorgvuldigheid in acht worden genomen om kwetsen te voorkomen.

Een theologisch debat met aandacht voor de pastoraal over dit onderwerp is natuurlijk OK.

Op het antwoord van het CB kwam nog de volgende reactie: het doorsnee kerkvolk is hier niet mee bezig.

Het is hier voornamelijk de clerus die vragen stelt. In overleg tussen bisschoppen en clerus zal men moeten zoeken naar een theologische/theoretische afweging en draagvlak.

Het is natuurlijk nooit voldoende en in de praktijk blijft het worstelen

Met de genderidentiteit. Dit dient een punt te blijven van pastorale aandacht

CB: het is uiteraard niet de bedoeling dat alleen de geestelijkheid reageert. Maar hier is een bezinning van jaren in meerdere groepen aan vooraf gegaan. Ervaring leert dat al te uitgesproken standpunten minder goed werken dan minder precieze formuleringen. De oproep om de voorliggende notitie ruimer te nemen met ook aandacht voor genderidentiteit wordt ter harte genomen ook omdat dit maatschappijbreed speelt. Tenslotte: het verslag van het CB wordt aangenomen. De notitie "het huwelijk van mensen van gelijk geslacht" wordt aangenomen met 1 tegenstem en 6 blanco stemmen. Applaus volgt.

4. Beleidsplan 2015 – 2020.

De voorzitter:

Gedurende twee jaar is er in gezamenlijkheid gewerkt aan een nieuw beleidsplan in clusterbijeenkomsten, enkele synodes en in en extra Synode.

Bisschop Dirk-Jan Schoon wordt uitgenodigd het Beleidsplan met enige woorden te introduceren: Voor u ligt het Beleidsplan 2015-2020, dat het resultaat is van het werk van een grote groep mensen in onze kerk. U weet hoe dit plan tot stand gekomen is. Het CB had in het voorjaar een concept-plan opgesteld, waarbij op bepaalde hoofdonderwerpen ideeën werden aangedragen en lijnen werden uitgezet. Dat plan werd door werkgroepen op onderdelen nader ingevuld op de brainstormsessie die we eind april in Mennorode hielden. De inbreng van die werkgroepen resulteerde in het plan zoals dat nu voor u ligt. Inmiddels zijn de in het plan genoemde werkgroepen ingesteld en aan de slag gegaan om een nadere concrete invulling te geven aan de voornemens, waarmee dit beleidsplan tot een werkplan wordt en waarbij ook de nodige keuzes gemaakt zullen maken. Het CB hoopt en verwacht, dat de goede samenwerking die tot dit beleidsplan heeft geleid, ook die nadere invulling zal kenmerken en dat we aldus gezamenlijk recht kunnen doen aan de titel: 'Een bloeiende kerk – vitale parochies'.

Reacties vanuit de Synode:

Het beleidsplan is i.t.t. de notitie "het huwelijk van mensen van een gelijk geslacht" al wel op de website gepubliceerd.

Na veel gesprekken is het beleidsplan is een leesbaar document geworden Het leest echter meer als een visieplan dan een beleidsplan. Het werkplan is onvoldoende "smart". Het schetst de huidige situatie.

Belangrijker is: hoe gaan we het doen en wat gaat het kosten en waar we willen uitkomen?

Geadviseerd wordt om een of meer punten uit te lichten en daarmee aan te vangen. Niet alles kan tegelijk worden opgestart. Graag meer concretisering en prioriteiten. Acties en deelacties opstarten. Veel initiatieven vragen om samenwerking en om informatie over en weer

Een heroverweging van de formatiegrootte (pag. 91, pt 5) zal parochies problemen geven op financieel en beleidsmatig gebied

Bij de formatie op het Bisschoppelijk Buro (blz 92) wordt gevraagd waar het Buro ondersteuning geeft aan de parochies? De formatie zou daar op moeten worden ingericht.

Naar binnen toe lijkt als goed georganiseerd maar de link naar buiten: het oecumenisch engagement van onze kerk wordt gemist.

Ook wordt aandacht gevraagd voor het vele vrijwilligerswerk. Er wordt veel van en verwacht.

De verhouding tussen Geld, Werkdruk en Formatie ontlokt het statement:

Geld is het kader waarbinnen gewerkt moet worden. Geld is kaderstellend. Waarom staat dat er niet met zoveel woorden in?

Geld is niet alleen kaderstellend maar ook tijd is kaderstellend. We moeten afspraken maken en noteren waar we de accenten op leggen: geld en gebouwen zijn belangrijk, maar bovenal wat is onze rol als kerk.

En hier kantelt de discussie naar de vraag naar het wezenlijke van onze kerk:

Waar staan we voor als OK kerk. Hoe maken we de missie van onze kerk duidelijk. Waar maken we het verschil als OK kerk? Wat hebben ze

"in Godsnaam" aan ons. We praten daar niet zo gemakkelijk over ons geloof en adviseert te kijken bij de IZB. Ook toerusting is een punt van aandacht.

(eventueel samen met andere kerken).

Zijn we als Oud Katholieken niet een gemeenschap om wat we zijn: respect voor andere kerken, we politiseren niet, we pakken de mens in, in een mantel van liefde. Toerusten kan in samenwerking met andere kerken.

IZB heeft materiaal over hoe praat ik gemakkelijker over mijn geloof

Maar hoe brengen we dat over het voetlicht. Kunnen we iets leren van de reclamecampagnes van de Remonstranten. Onze missiestatement is wellicht te plaatsen op de "landelijke" site van onze kerk c.q. De

Oud-Katholiek. In dit verband wordt gewezen op de niet uniforme website van de verschillende parochies. Dit is voor verbetering vatbaar.

CB: de publicatie op de website was nodig in verband met de ANBI regelgeving per 1 januari 2016.

De heroverweging van de formatie betreft een afspraak van 10 jaar geleden en wordt noodzakelijk geacht. Groei van parochies was de bedoeling maar is niet overal gelukt. Er moet wel groei te zien zijn anders moet men afbouwen. Maar waar n geen groei te zien is, is dat misschien over een paar jaar wel.

Het Buro realiseert zich terdege wat er in het land speelt. Maar eerst willen we duidelijk hebben wat wij als kerk willen en daarbij prioriteiten stellen in het werkplan. Als het geld er niet is, moeten we zaken ophouden. Maar niet altijd is er de keuze: wel of niet noodzakelijk. 0,2 ft is dat 1 dag. Of verlangt de oppervlakte van een parochie een ander keuze.

Vrijwilligers kunnen veel werk in de kerk verrichten maar professionals blijven nodig. Een uitgewerkt voorstel voor het vrijwilligerswerk volgt.

Terzijde: voor de vrijwilligers wordt een verzekering afgesloten bij "Donatus".

Toerusten kan in samenwerking met andere kerken.

De oecumene zit verdekt in het beleidsplan Zal zeker explicieter moeten in het werkplan. De link naar buiten vergt best veel van een kleine kerk. Kleine kerken met elkaar geeft moed om het vol te houden. Een voorbeeld: de opvang van vluchtelingen in Hongarije door een kleine kerk. Gelet op onze traditie hebben we een eer hoog te houden en verdient uitwerking in het werkplan.

Wat zeker leeft en draagvlak heeft is de oecumene per parochie.

Er is wel een missiestatement te ontdekken in het beleidsplan op pag.77, maar de urgentie springt er niet uit.

Op het resultaat van de publiciteit valt wel wat af te dingen. Zo'n campagne kost ontzettend veel. De indruk bestaat dat reclame van persoon op persoon beter/effectiever werkt dan deze door reclamebureaus bedachte publiciteit.

Stemming: het beleidsplan wordt aangenomen

4a. Kinderbijbels voor Syrische vluchtelingen.

Ane Miedema: het Seminarie is op bezoek geweest bij de Syrisch Orthodoxe Kerk. Er lagen veel kinderbijbels op de plank zonder bestemming. Plan opgevat om geld per parochie in te zamelen om kinderbijbels uit te reiken aan Christelijke Syrische Vluchtelingenkinderen.

De anglicaanse kerk ondersteunt dit met € 1000.-

Er is een flyer en een kinderbijbel (zichtexemplaar) per parochie beschikbaar.

Men hoopt met deze actie meerdere kinderbijbels te kunnen uit delen

5. Presentatie Stichting Gemeenschap van de Goede Herder.

Broeder Gino van de Goede Herder verwijst in zijn verhaal naar de eerder aan de Synode gestuurde informatie en naar de uitgedeelde flyer. Het wordt niet het door hem op papier voorbereide verhaal omdat zijn pc is gecrasht. Maar een warm verhaal recht uit het hart als toelichting bij de eerdere informatie.

Wij : 3 monniken en 1 moniaal zijn ook maar gewone gelovigen. Maar zorgen op onze eigen wijze een andere presentie in de kerk(geen ambt/geen pastoor) Maar wij vormen samen een biddende aanwezigheid waar God centraal staat en de eer krijgt. God lof wordt gezongen van uur tot uur en daarmee verbonden met de universele kerk. Alle aspecten van ons leven zijn gericht op God.

Bij ons zoeken naar een kerkelijk dak/onderdak zijn we terecht gekomen bij de Oud Katholieke Kerk. En die bedding/ inbedding is voor ons belangrijk omdat

1.de OKK een volwaardige katholieke kerk is; 2. vanwege haar inclusief denken(niemand buitensluit; 3. deze kerk zich beroept op de "Oude Kerk".

Inmiddels nemen wij van harte deel en voelen ons welkom bij de Eucharistie te Middelburg.

Wij leven in het hart van de stad Dendermonde en willen daar missionair en biddend aanwezig zijn tussen de mensen. Wij bieden een stille plek en een luisterend oor. Doen aan vluchtelingenwerk en zijn aanwezig in crisissituaties.

Br. Johannes werkt in en met de opvang van vluchtelingen in Calais. En gaat daar met anderen een zgn. vrijwilligershuis openen.

Vanuit de synode klinkt ontroering en men complimenteert de Gemeenschap van de Goede Herder omdat zij onze kerk heeft uitgekozen als tehuis.

De procedure die nu gaat starten: een wijziging artikel 250 lid B van het statuut. Daarna zal er genoeg tijd worden genomen om de gemeenschap van de Goede Herder een stevige basis en verankering te geven. De TG zal de boekhouding doornemen en op een vraag vanuit de synode: over de financiële verantwoordelijkheid zijn nu al duidelijke afspraken gemaakt.

6. Verkiezingen.

De voorzitter van het Presidium uit zijn zorg over de vervulling van verschillende vacatures : lid van het CB, vice-voorzitter van het Presidium, lid/leden voor de Begrotingscommissie. Er zijn geen spontane aanmeldingen, alleen het actief benaderen levert in een enkel geval resultaat.

We zijn als Synode samen verantwoordelijk voor de invulling van deze vacatures.

Er zijn door het Presidium een tiental kandidaten benaderd ter opvolging van mevrouw Corine Brouwer als lid van het Collegiaal Bestuur namens het Bisdom Utrecht. Tot heden is niemand bereid gevonden. De termijn van Govert Verstappen als vice-voorzitter loopt met deze zitting af. Er is echter geen kandidaat voor deze functie aangemeld. Voor de vacature van secretaris van het Presidium is Gerard Schoonderbeek kandidaat gesteld. Deze laatste wordt zonder tegenstem gekozen.

De begrotingscommissie kent al 3 jaar vacatures ondanks toezeggingen vanuit de Synode. Mag vandaag misschien nog de aanmelding van 3 à 4 leden worden tegemoet gezien?

==

Na de Eucharistieviering en de aansluitende lunch wordt de synodevergadering hervat met een vriendelijk tevens prikkelend verhaal van **Klaas van de Kamp** getiteld: "Kerk in de samenleving anno 2020".

Dit naar aanleiding van het deze morgen door de synode aangenomen beleidsplan voor de jaren 2015-2020 "Bloeiende Kerk – Vitale Parochies".

Twee jaar is daaraan gewerkt : een prestatie en nu nog de vertaalslag naar de praktijk. Wellicht een nog grotere prestatie. De Algemeen Secretaris van de Raad van Kerken is uitgenodigd om er vanuit oecumenisch perspectief als eerste relatieve buitenstaander iets over te zeggen.

Klaas van der Kamp pree de open houding van de Oud-Katholieken ten opzichte van andere kerken en andere christenen. 'U plaatst uw parochies niet onder een glazen stolp'. Vervolgens noemde hij verschillende voorbeelden, waarin het beleidsplan expliciet een open karakter aan de dag legt.

Al in de inleiding wordt de kerk getypeerd als: 'De Oud-Katholieke Kerk deelt in Gods plan om deze wereld te bevrijden'. 'U sluit zich vanaf het begin niet op in uw eigen kerk, maar u hebt van meetaf aan oog voor de roeping in de wereld'. Als de kerk zichzelf voor het voetlicht brengt gaat het om 'een welkome houding naar gasten en nieuwkomers'. En bij de viering van de eucharistie 'kan iedereen meevieren'. Je hoeft dus niet met toegeknepen billen te luisteren of je wel echt welkom bent, maar je mag je de roeping als gelovige vrijmoedig volgen die God in je hart legt, aldus Van der Kamp.

Wensen ten aanzien van de oecumene waren er ook. Er kwamen enkele thema's voorbij: pelgrimage, maatschappelijke thema's als de multireligieuze samenleving en de vluchtelingen, het zoeken naar verstaanbaarheid in de samenleving als vorm van catechese, bezinning op elementair geloofsgoed (zoals de doordenking van het Oude Testament, het vermogen van God zich steeds weer aan te passen aan situaties en het ultieme doel van de oecumene, namelijk de gezamenlijke lofprijzing).

Van der Kamp ging nog iets verder in op het kerkbeeld. Hij verwacht dat de Raad van Kerken zelf in de doordenking van het nieuwe beleidsplan dat er moet komen ook kernthema's van Faith and Order opneemt. In de afgelopen jaren waren dat de thema's dooperkenning en beleving van eucharistie en avondmaal. Hij pree de bijdrage van de Oud-Katholieken in deze discussies en noemde het waardevol om in iedere generatie één of enkele malen op die kernthema's een verantwoording af te leggen van de gezamenlijke doordenking. Soms denk je dat je geen voortgang boekt, maar als je de verantwoordingen achter elkaar legt, zie je de ontwikkeling. Dat merk je ook in de discussie over de beleving van eucharistie en avondmaal. Waar er eind jaren tachtig, begin jaren negentig een focus lag op Lima en

transsubstantiatie, merk je dat de kerken nu vijftig jaar later de kernbegrippen van Lima goed hebben verwerkt en dat de focus zowel bij protestant als bij katholiek sterker is komen te liggen op de reële beleving van Christus in het sacrament.

De algemeen secretaris noemde het in de oecumene van belang het criterium te hanteren 'wat kan ik van de ander leren?' De kerken hebben nog te veel de neiging – en ik als vrijgestelde kracht schiet nog te kort om dat te doorbreken, aldus de secretaris – om ieder nieuw voorstel te bekijken vanuit de eigen identiteit. Als een nieuw initiatief de kerk bevestigt in wat ze al doet, is men positief. Heeft een nieuw initiatief een andere kleur dan men zelf gewend is, dan is men geneigd het idee af te wijzen. 'Het komt nog onvoldoende bij ons op, dat God zijn heil juist via de ander kan aanreiken'. Van der Kamp noemde het voorbeeld van het milieu. Daarin hebben de Oud-Katholieken (met onder meer hun uitnodiging van de groene patriarch aan Nederland) een constructieve bijdrage geleverd. En toch kan je bij sommige programmapunten van Greenpeace het gevoel hebben, dat juist deze neutrale organisatie een wezenlijke vertaalslag geeft van wat op dit punt evangelie kan impliceren.

De voorzitter Patrick Groenewegen maakte de opmerking dat zijn kerk misschien nog wel iets meer kan kijken wat andere kerken goed doen om zich daarbij aan te sluiten in plaats van de neiging te hebben alle onderdelen door eigen leden te willen laten verzorgen. Klaas van der Kamp noemde de gedachte dat je ook luistert naar mensen uit de Filippijnen (waar de Oud-Katholieken een relatie mee onderhouden) en naar de episcopale kerken (en andere kerken).

Ingevoegd in de agenda

Een oproep en uitnodiging aan de synode 2015 door aartsbisschop Joris Vercammen.

"Zusters en broeders,

Pelgrimage is een sleutelwoord in de oecumene voor de volgende jaren. Het is ook het woord dat bij elk christelijk leven past en bij de kerk. We zijn samen onderweg. Onderweg gebeurt het. Onderweg werden ze genezen, zegt het evangelie over de melaatsen die zich op Jezus aanwijzing gingen wassen in de vijver. Onderweg in de woestijn worden de slaven uit Egypte tot Gods Volk.

Het beleidsplan dat we vanochtend bespraken schetst in grote lijnen de weg die voor ons ligt. Ik heb echter ook een zorg en die betreft het doel van onze pelgrimage.

Het gaat dan om de vraag waarom er nu eigenlijk oud-katholieken zijn. Hoe zijn we dus als oud-katholieken wel in maar niet van de wereld. Ik vertaal deze vraag bij een werkbezoek nog al eens als volgt: waarom zou deze stad of streek nu op oud-katholieken zitten te wachten? Wat hebben oud-katholieken nu bij te dragen tot de kwaliteit van de kerk en de samenleving in deze stad?

En het gaat om de vraag wat ik als parochiaan heb aan mijn oud-katholiek-zijn. Hoe inspireert het mij? hoe helpt het mij mijn kinderen beter op te voeden of een goed echtgenoot te zijn? Hoe inspireert het mij op mijn werk of in de buurtvereniging?

En ten derde gaat het om de vraag hoe we met ons oud-katholiek-zijn meebouwen aan de toekomst van de kerk in het algemeen. Ik geloof namelijk dat het katholiek-zijn-met -open geest dat wij proberen te realiseren van groot belang is voor de toekomst van de kerk.

Soms hoor ik wel eens dat men zegt dat 'de tijd van de oud-katholieken voorbij is'. Ik denk dat het niet het geval is. Tenminste als we kunnen laten zien hoe onze kerk een plek van menswording is. 'Menswording' is trouwens volgens mij het centrale thema van onze spiritualiteit. Hoe dient ons oud-katholiek-zijn de menswording van God, van onszelf en van de samenleving? Je kunt die vraag verder concreet vertalen: hoe dient de lofzang van onze liturgie de menswording? Hoe dient onze omgang met het kerkelijk ambt de menswording? Hoe dient onze episcopaal-synodale structuur de menswording?

Kerk en ambt zijn trouwens voorbeelden van centrale thema's voor de oecumene in de nabije toekomst.

En dan is het de vraag hoe we die samen en op alle niveaus (van parochie en bisdom, tot OKKN en Unie van Utrecht) inbrengen in het oecumenische debat. Met andere woorden: hoe zullen we die oud-katholieke kleur vertegenwoordigen op een wijze dat ze de hele oecumene mee-kleurt en een bijdrage wordt aan de eenheid van de Kerk? We moeten op al die oecumenische fora – in binnen- en buitenland- en in al die kerkelijke verbanden niet aanwezig zijn om voor onszelf onze belangrijkheid te bewijzen. Neen, we moeten er zijn omdat we er iets aan te bieden hebben en dan moeten we dus wel zorg besteden aan onze aanwezigheid. We moeten af van het denken dat onze parochies de exclusieve plekken zijn waarop we ons

moeten concentreren. Daarbij worden ze soms tot geïsoleerde eilanden waar het slechts draait om wat er onmiddellijk moet gedaan worden. We geven namelijk samen gestalte aan ons oud-katholiek kerk-zijn en samen vertegenwoordigen deze belangrijke open-katholieke manier van geloven die belangrijk is voor het geheel van alle kerken. Hoe zijn wij de kerk als 'sacrament voor de wereld'? Met andere woorden: hoe is de kerk daadwerkelijk teken van Gods toe-wending naar de mensen toe? Samen hebben we dus een opdracht, ieder op een eigen wijze en niveau maar nooit zonder verbinding met elkaar.

Het gaat er mij niet om om nog meer te gaan doen, maar wel om de kwaliteit die we samen kunnen realiseren. Onze parochies zijn de concrete plekken waar de menswording op de eerste plaats aan ons gebeuren kan en gebeurt. Het is belangrijk dat we ons samen erover bezinnen hoe dat dan gebeurt en het uitdragen daarvan in onze missie, onze bijdrage aan de verkondiging van het evangelie.

Het gaat om het samen opnieuw ontdekken van wat ik noem de oud-katholieke kleur van het christen-zijn. Het feit dat onze voorouders gescheiden geraakt zijn van de katholieke kerk, heeft een betekenis. In de crisis die zij doorstonden zit voor ons een roeping verborgen. Dat is het punt. Die roeping is ons kompas op onze pelgrimage.

Die vraag is duidelijk een andere dan de vraag naar 'een niche' op de spirituele markt waar zich mogelijke kandidaat-toetreders tot onze kerk zouden bevinden. De aanpak van de Remonstrantse Broederschap is het zoeken naar zo een niche. Ik heb daar niets op tegen, maar je kunt niet ontkennen dat in die aanpak de economisch-consumentistische benadering dominant is. Je komt daarmee vlug in een dynamiek waarbij je de boodschap gaat aanpassen aan de geïsoleerde doelgroep. Ik denk dat wij dieper moeten graven en verder moeten gaan. Waarom doen we als oud-katholieken wat we doen en waarom doen we zoals we het doen? Dat heeft te maken met ons geloof in de Kerk en het is precies dat geloof dat onder druk staat in deze tijd. Ik geloof er dus in dat het dringend nodig is dat wij met onze goede praktijk en onze goede ideeën naar buiten treden. Ik geloof erin dat er een grote spirituele rijkdom in onze parochies, in andere groepen en in de hoofden en de harten van individuele oud-katholieken aanwezig is. Ik denk dus dat we samen veel te zeggen hebben over waar het oud-katholiek-zijn een bijdrage is aan de toekomst van de Kerk, maar ik vrees dat we daar niet zo vaak de gelegenheid voor hebben en/of voor nemen. Ik denk dus dat we behoefte hebben aan diepere reflectie op deze vragen.

Daarom deze uitnodiging tot gezamenlijke bezinning op die roeping van ons. De bisschoppen hebben al langer het plan opgevat om hierover een herderlijke brief te schrijven. Het zou goed zijn met een grotere groep de nodige ideeën daarvoor te verzamelen. We willen dit graag volgend voorjaar organiseren. Het wordt een open uitnodiging waarvan we hopen dat ze door u allen en door nog meer geïnteresseerden zal worden aangenomen. Het is een open vraag waarvan het bestuur vond dat ik deze toch maar aan de synode moest voorleggen. Deze kerkvergadering vindt immers maar één keer per jaar plaats. Ik dank trouwens de bisschop van Haarlem en het bestuur voor het vertrouwen in deze.

Ik wilde u deze zorg meedelen en deze uitnodiging alvast bekend maken. Ik vind dat we zo ook recht doen aan onze episcopaal-synodale dynamiek. Ik sta hier voor u als de bisschop van één van onze bisdommen en ik leg mijn vragen aan u, synode, voor. Ik dank het presidium ook dat het daarvoor ruimte wilde maken op de agenda.

Dus de vragen die ons het doel van onze pelgrimage scherper doen zien, zijn:

Wat is Gods bedoeling met ons als oud-katholieken? Wat heb ik/hebben wij eraan in mijn/ons leven van alle dag? Wat heeft de grote Kerk eraan ?

Ik nodig dus uit om samen verder op weg te gaan met deze vragen. Synode dus: want onderweg gebeurt het! En ik kijk uit naar uw reacties."

Er zijn synodeleden die zich overvallen voelen door deze oproep van Bisschop Joris Vercammen. Men vindt dat hierover een fundamentele discussie had moeten plaatshebben voorafgaande aan het beleidsplan. Men vraagt zich af hoe dit verhaal staat in verhouding tot het beleidsplan. Er is hier een monumentaal statement afgegeven en plaats al het gesprokene deze dag in een ander licht en voelt zich gechanteerd. Anderen begrijpen het verhaal van Bisschop Joris als een oproep tot meedenken en zorg delen. Iedereen mag zich aangesproken weten want deze zorg betreft niet alleen onze kerk. Laten we (niet naïef) vertrouwen op God en zijn Geest. De Bisschop beaamt dit en zegt dat chantage niet de bedoeling geweest van zijn verhaal.

Vervolgens is **de motie van den Haag** aan de orde: het aanstellen van een vrijwilligersmanager om talenten op te sporen en daarmee ook vacatures sneller in te kunnen vullen. Het opstellen van een database zou daarbij een middel zijn.

Vanuit de Synode wordt opgemerkt dat de vrijwilligers in onze kleine kerk toch al worden overvraagd. Er bestaan al zoveel vacante vacatures en er nu nog 1 creëren lijkt niet raadzaam. Laat dit idee deel zijn van het vrijwilligersbeleid wat opgestart gaat worden. De motie wordt verworpen.

7. Evaluatie Heffingsproblematiek.

De heffingssystematiek is voor 1 jaar ingevoerd in 2014 en moet worden geëvalueerd. Iedereen was vorig jaar overvallen door het voorstel maar ging toch akkoord met deze meest verregaande begroting. Een gat – en dat gedurende jaren- in de begroting kan niet.

Het probleem van de Thesaurier Generaal is in 2014 opgelost voor het jaar 2015.

De opbrengst was ruim voldoende om het gat te dekken.

In 2015 kwam naar aanleiding van de heffingssystematiek het Penningmeestersinitiatief.

De “rijke” parochies ervoeren een te zware belasting en zijn ook afhankelijk van het beursklimaat.

Op 9 november is er overleg geweest tussen de initiatiefnemers en het CB. En volgt nog verder overleg over een andere systematiek. De begroting van 2016 blijft in stand. Met elkaar willen we naar dekking zoeken.

Reacties vanuit de Synode: niet iedereen is uitgenodigd voor het overleg.

Maar een heffing op winst is nog geen aantasting van het vermogen. En kleine “arme” parochies blijven altijd afhankelijk van “rijke” parochies.

Wat is er gedaan met de “meevallende” opbrengsten van de nieuwe heffing?

Kan er niet gezocht worden bij fondsen om de heffing te verlagen?

Kan er niet kritischer naar de uitgavenkant van de begroting gekeken worden?

Hoe staat het met de betalingsmoraal van de parochies?

TG: aan de verhouding grote en kleine parochies is niets te veranderen.

Fondsen betrekken blijft lastig. Het CB heeft geen zeggenschap maar zit in een vragende positie. De doelstelling van de fondsen is meestal een andere dan het parochieel leven te bevorderen.

Er 100% betalingsdiscipline is er niet. Er zijn parochies die aangemaand worden. Maar er zijn ook oorzaken waarom men niet of te laat betaald.

Maar in overleg kan er een regeling worden getroffen. Maar soms moet er worden afgeboekt.

Wat blijft dat de methode van heffen uit de begroting wordt gehaald maar de post te laten staan als “nader te bepalen heffingssystematiek”.

Deze nieuwe heffingssystematiek zal grondiger worden doordacht en zal in het voorjaar van 2016 worden gepresenteerd.

Daarnaast is er de inspanningsverplichting voor het CB en de (alle) penningmeesters om kritisch de uitgavenkant te bezien.

Ook de verevening van het overschot aan heffingsgeld is dan onderwerp.

De synode is hiermee akkoord gegaan.

8. Financieel Verslag 2014.

In 2014 was er wisseling van de wacht van de TG.

Er is een commissie Financiën en Materieel opgestart en bestaat uit:

Een drietal financieel adviseurs, drie bouwkundig adviseurs, een adviseur geldwerving. Deze commissie is gekomen in de plaats van opgeheven deelcommissies. De huidige commissie heeft nog uitbreiding.

De overschrijdingen in het financieel verslag zijn betrekkelijk en zijn ontstaan door vooral administratieve afboekingen. Ook het onroerend goed is geherwaardeerd naar de reële waarde.

Het Oud Katholiek Congres is voornamelijk gefinancierd uit andere bronnen.

De Nederlandse Oud Katholieke Kerk legt maar enkele duizenden toe.

Het Bisschoppelijk Bureau bestaat uit 2,1 ft. + 1 vrijwilliger.

Met elkaar zorgen ze voor de mail, de website, publicaties en perscontacten.

Daarnaast voor P&O (loonadministratie, belastingen, verzekeringen, pensioenen, verzuimadministratie, aanstellingen), regelen werkbezoeken en zorgen dat de nota's worden betaald.

De synode gaat akkoord met het verslag (geen tegenstem, wel 3 blanco)

9. Begroting 2015

De bedoeling van deze begroting is realiteitszin en dat het een sluitende begroting is.

Onze kerk kent veel kleine parochies en onderling ook nog verschillend.

Soms kennen ze tijdelijk problemen maar ook structurele problemen zijn niet vreemd. Voor allemaal geldt: groei is noodzakelijk.

Begrippen als solidariteit, maatwerk en de financiering afstemmen op de specifieke problemen moeten een oplossing brengen. De begroting heeft daarvoor ruimte. We zijn met elkaar kerk en moeten het elkaar gunnen kerk te zijn en daarmee landelijk present.

Opmerkingen vanuit de Synode over de verhouding formatieplaatsen en het beleidsplan.

CB: bezorgdheid is niet nodig. Want de bezetting is al aanwezig.

Op oecumenisch gebied loopt al veel. Een kleine internationale club verzet veel werk voor IBC/Unie van Utrecht is mede mogelijk dankzij het Kapittel.

Worden er ook andere penningmeesters uitgenodigd bij het overleg?

Dat gaat niet goed lukken ook al niet omdat het financieel-technisch best moeilijk materie betreft. En men wil een "Poolse Landdag" voorkomen.

Echter via de begrotingscommissie heeft de synode altijd zijn invloed.

Het "nader te bepalen heffingscomponent" (€ 160.000.-) Lukt dat?

Garantie geven is gevaarlijk, maar het geld komt er zeker.

Dat er voor de kleine parochies financieel maatwerk wordt geleverd stemt tot dankbaarheid voor dit en volgend jaar.

De begroting voor 2016 wordt aangenomen met 1 tegenstem en 6 blanco stemmen).

ANBI

Het voor de belastingdienst mogen aftrekken van giften wordt per 1-1-2016

Strenger. Men moet een instelling zijn met erkend goed doel. Er zijn door de belastingdienst voorwaarden gesteld waaraan men zich moet houden.

Kerken hebben nog steeds ruimte daarvoor. De OKKN en de parochies hebben een groeps ANBI en daarnaast een zelfstandige ANBI.

Een voorwaarde is dat actuele bestuursgegevens, financiële verslaglegging

uiterlijk in juni 2016 beschikbaar en inzichtelijk moeten zijn. De belastingdienst controleert. Uw parochies worden dan ook dringend opgeroepen om

per 1-1-'16 de gegevens gevuld/aangevuld te hebben.

Boekpresentatie.

Mevrouw Lia Schade van Westrum presenteert deel 2 van Oud Katholiek Erfgoed en overhandigt de eerste exemplaren aan de beide Bisschoppen.

== Theepauze ==

Presentatie "de Ronde Venen" OK parochie i.o te Mijdrecht

De OK parochie i.o presenteert zich in beeld en geluid en met toelichting door een bevlogen Edwin Vos. 5 jaar Veenhartkerk en 2 jaar als OK op weg

Ze zijn trots op hun eigen manier van kerk-zijn en dankbaar voor ondersteuning. Begrippen als muziek (huisorkest), koren, betrokkenheid en aandacht vormen de kern van hun kerk-zijn.

10. Statutenwijziging.

De statutenwijzigingen worden toegelicht door pastoor van de Velde
Wijzigingen betreffen :

Naamswijziging Financiële Raad in Commissie Financiën en Materieel

Wijziging van Parochies en Staties

Wijziging bewoning pastoriën

Wijziging m.b.t. het reglement Kerkelijke zending.

Deze wijziging van de statuten heeft vooral ten doel reeds ontstane wijzigingen en gegroeide praktijken correct op te nemen.

Vanuit de synode wordt over de Kerkelijke zending nog opgemerkt dat het een complexe materie is en dat de commissie Geloof en Kerkorde niet is geconsulteerd.

De statutenwijziging wordt aangenomen.

Meningspeiling over de begrotingscommissie blijkt iets minder opportuun nu de commissie weer een drietal leden beschikt, t.w. mevrouw Zomervrucht, pastoor Brommet, en de heer Wilts, maar behoeft wel uitbreiding

Mevrouw Zomervrucht ligt het werk van de Begrotingscommissie toe.

Op basis van het statuut heeft de synode de plicht een advies te laten uitbrengen door de begrotingscommissie. Wanneer dit feitelijk niet gebeurt zou de adviestaak van de begrotingscommissie uit het statuut moeten worden weggeschreven. Ook kan de synode de begrotingscommissie enkel als een mogelijkheid in de statuten opnemen. Daarnaast kan worden overwogen de adviestaak bij afwezigheid van deze commissie neer te leggen bij het Presidium. Of openstellen van niet-synodalen.

Mevrouw Zomervrucht pleit voor het voortbestaan van de begrotingscommissie en een uitbreiding met bv. 2 leden ook al omdat het takenpakket is vergroot door haar te laten meedenken over de "nieuwe"heffingssystematiek en mogelijke besparingen.

Uit de meningspeiling over de begrotingscommissie blijkt:

- a. dat men hecht aan de begrotingscommissie en dat deze in de Statuten blijft opgenomen;
- b. dat men vindt dat de adviestaak over de begroting aan de synode moet blijven bestaan;
- c. over de openstelling voor ook niet synodeleden wordt verschillend gedacht.

11. Sluiting.

De voorzitter sluit de zitting van de 89^e synode met dankwoorden voor de actieve inbreng van de synodeleden. Dank is er ook voor het Collegiaal Bestuur en zeker ook de Thesaurier. Ook het Bisschoppelijk Buro wordt bedankt voor hun vele werk.

Dankwoorden zijn er ook voor scheidend vice-voorzitter van het Presidium Govert Verstappen. Er komt een einde aan 4 jaar intensief samenwerken.

Ook de afwezige secretaris van het Presidium Hervy de Miranda wordt bedankt voor zijn inzet.

De Bisschop van Haarlem sluit deze dag met gebed.

Hilversum, 21 november 2015
Gerard Schoonderbeek.